

ปัจจัยทำนายความตั้งใจในการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีครั้งแรก ของนักศึกษาอุดมศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย

Predictors of HIV Testing Intention for the First Time among Male University Students Who Have Sex With Men

กนกวรรณ แดงกระจ่าง, พย.ม.¹ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, Ph.D.^{2*} พรนภา หอมสินธุ์, Ph.D.²
Kanokwan Dangkrachang, M.N.S., Rungrat Srisuriyawat, Ph.D., Pornnapa Homsin, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายความตั้งใจในการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีครั้งแรกของนักศึกษาอุดมศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 107 คน เป็นนักศึกษาชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คัดเลือกแบบสะดวก เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม 6 ชุด ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การรับรู้รูปแบบบริการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี เจตคติต่อการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่อการเข้ารับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี และความตั้งใจในการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .72 - .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่าเจตคติต่อการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี ($\beta = .209$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ($\beta = .408$) ความสามารถแห่งตนในการควบคุมปัจจัย ($\beta = .361$) และการรับรู้รูปแบบการบริการ ($\beta = .187$) สามารถทำนายความตั้งใจต่อการติดเชื้อเอชไอวีครั้งแรก ได้ร้อยละ 29.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2_{adj} = .257, F \text{ Change} = 8.34, p < .001$) ผลการวิจัยนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า การส่งเสริมให้เยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายให้มีความตั้งใจในการเข้ารับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี ควรเสริมการสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี

สร้างความมั่นใจในตนเอง สนับสนุนบทบาทของสมาชิกในครอบครัวและเพื่อน รวมทั้งการพัฒนาารูปแบบบริการให้เข้าถึงได้

คำสำคัญ: ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ความตั้งใจ การตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี

Abstract

The purpose of this predictive correlational study was to examine predicting factors of intention to HIV testing for the first time among male university students who have sex with men. The sample was 107 male university students who have sex with men (MSM) selected by convenience sampling among male university students who have sex with men studying in a university in the east of Thailand. Research instruments were self-report questionnaires including, the personal information and sexual risk behaviors, perception of HIV testing services, attitudes towards HIV testing for the first time, subjective norms, perceived behavioral control, and intention to HIV testing for the first time. Their reliability ranged from .72 to .80. Data were analyzed by using descriptive statistics and standard multiple

¹ นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
และพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ โรงพยาบาลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

² รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

* ผู้เขียนหลัก (Corresponding author) E-mail: sroongrat12@gmail.com

regression analysis.

The results revealed that attitudes toward HIV testing for the first time ($\beta = .209$), subjective norms ($\beta = .408$), perceived behavioral control ($\beta = .361$) and perception of HIV testing service ($\beta = .187$) explained 29.2% of the variance in the prediction of intention to HIV testing for the first time ($R^2_{adj} = .257$, F Change = 8.339, $p < .001$). These findings suggest that to promote intention of HIV testing for the first time among MSM should enhance positive attitude towards HIV testing, self-confidence, role of family members and friends, as well as developing available health services.

Key words: Men who have sex with men (MSM), Intention, HIV testing

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเอชไอวีในประเทศไทย ยังคงเป็นปัญหาที่คุกคามอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาานานมากกว่า 20 ปี แม้จะมีแนวโน้มที่ลดลงของการแพร่ระบาดของการติดเชื้อเอชไอวีก็ตาม แต่ยังคงพบว่าการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย (Men who have Sex with Men [MSM]) มีแนวโน้มสูงขึ้นมากถึงร้อยละ 41 โดยทางระบาดวิทยามองว่ากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สำคัญของการแพร่เชื้อไปสู่ประชากรกลุ่มอื่น และพบว่านักศึกษามีเพศสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นและมีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีที่สูงขึ้นซึ่งสูงกว่าทุกกลุ่มเป้าหมาย (Bureau of AIDS, TB and STIs Official, Ministry of Public Health (MOPH), 2015) โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน MSM มีอัตราการของการติดเชื้อเอชไอวี ในปี พ.ศ. 2557 ในภาพรวมเฉลี่ยประมาณร้อยละ 9.7 และพื้นที่ที่มีการระบาดคือ จังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และชลบุรี ซึ่งประสบกับปัญหานี้ (Jantarmanee & Jantarmanee, 2016)

การตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเฝ้าระวังและคัดกรองโรคเอดส์ เนื่องจากโรคเอดส์ไม่สามารถประเมินได้จากภูมิคุ้มกันภายนอกและ

อาการแสดงเท่านั้น และเป็นวิธีการเดียวในปัจจุบันที่สามารถช่วยค้นหาผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ การทราบสถานะการติดเชื้อของตนเอง จะช่วยลดการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีไปยังบุคคลอื่น และสามารถค้นพบผู้ป่วยรายใหม่เพื่อลดความเจ็บป่วยและอัตราการตายได้ (Bureau of AIDS, TB and STIs Official, MOPH, 2015) บริการตรวจคัดกรองเอดส์โดยสมัครใจและเป็นความลับ (Voluntary HIV Counseling and Testing: VCT) ให้แก่เยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้ารับบริการตรวจเลือดเองโดยไม่ต้องขออนุญาตผู้ปกครองได้ ฟรีปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้ติดเชื้อเข้าสู่ระบบการรักษาโดยเร็ว ช่วยลดการถ่ายทอดเชื้อให้แก่คู่ได้ถึงร้อยละ 96 ลดผู้ติดเชื้อรายใหม่ ลดการตายจากเอดส์ให้เป็นศูนย์ ปีละ 2 ครั้ง (Bureau of AIDS, TB and STIs, MOPH, 2015) จากการศึกษาของ Jantarmanee and Jantarmanee (2016) พบว่าการเคยตรวจและทราบผลการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีในรอบ 12 เดือน ในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายมากที่สุด ร้อยละ 46.3 คือ จังหวัดเชียงใหม่ และน้อยที่สุด ร้อยละ 16.8 คือ กรุงเทพมหานคร และจากข้อมูลของจังหวัดชลบุรี ในปี พ.ศ. 2558 พบว่าชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้รับการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี พบเพียงร้อยละ 11.66 และร้อยละ 88.34 ไม่เคยตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี (Chonburi Provincial Public Health Office, 2015)

การศึกษาพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายโดยตรงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากและเป็นประเด็นอ่อนไหวเชิงจริยธรรม จากการทบทวนวรรณกรรมพบงานวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจการตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนชายที่มีเพศสัมพันธ์ชายมีน้อย ซึ่งเยาวชนอยู่ในช่วงรอยต่อจากวัยรุ่นเข้าสู่ผู้ใหญ่ อย่างเต็มที่ มีอายุระหว่าง 17 - 22 ปี เป็นวัยที่มีอารมณ์อ่อนไหว มีวิถีชีวิตที่อิสระ อยู่ห่างไกลจากครอบครัว มีความอยากรู้อยากลอง รวมทั้งต้องใช้ชีวิตตามลำพังในมหาวิทยาลัยที่มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น จากการสำรวจข้อมูลปี พ.ศ. 2549 - 2555 พบว่านักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง มีเพศสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษาและมีการติดเชื้อเอชไอวีที่สูงขึ้น (Bureau of Reproductive Health, 2015; Bureau of AIDS, TB and STIs Official,